

Література:

1. Zaika S., Kuskova S., Zaika O. Essential characteristics of internet marketing. Science and Global Studies: Abstracts of scientific papers of VII International Scientific Conference (Prague, Czech Republic, April 15, 2021). Financial and Economic Scientific Union, 2021. P. 33-36.

2. Zaika S., Kuskova S., Zaika O. Trends of marketing development in the condition of digital economy. *Economy digitalization in a pandemic conditions: processes, strategies, technologies*: International scientific conference (January 22-23, 2021. Kielce, Poland). Riga, Latvia: «Baltija Publishing», 2021. P. 150-154. DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-028-5-31>

3. Савицька Н.Л., Чміль Г.Л. Трансформація взаємодії суб'єктів ринку в умовах диджиталізації маркетингу. *Цифрова економіка та економічна безпека*. 2022. Вип. 1(01). С. 112-117. DOI: <https://doi.org/10.32782/dees.1-18>

4. Штучний інтелект у маркетингу: переваги і приклади використання. URL: <https://web-promo.ua/ua/blog/shtuchnij-intelekt-u-marketingu-perevagi-i-priklad-i-vikoristannya/> (дата звернення: 01.03.2024).

5. Як штучний інтелект революціонізує індустрію маркетингу SMM просування. URL: <https://outsourcing.team/uk/blog/smm-blog/yak-shtuchnij-intelekt-revoljutsionizuye-industriyu-marketingu/> (дата звернення: 01.03.2024).

УПРАВЛІННЯ ФОРМУВАННЯМ ОПТИМАЛЬНОЇ ГАЛУЗЕВОЇ СТРУКТУРИ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПІДПРИЄМСТВА

Петров В.М., кандидат економічних наук, доцент,
Державний біотехнологічний університет, м. Харків, Україна
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-1693-2545>

Гончарова Я.В., здобувачка вищої освіти,
Державний біотехнологічний університет, м. Харків, Україна

З урахуванням специфіки сільського господарства як сфери матеріального виробництва, одним з визначальних факторів підвищення ефективності управління та загальної результативності виробничої і комерційної діяльності на рівні окремого сільськогосподарського підприємства є поглиблення його спеціалізації та формування оптимальної галузевої структури (раціонального поєднання галузей) [1].

Під час розробки управлінських заходів щодо формування оптимальної галузевої структури сільськогосподарського підприємства, необхідно чітко визначити сукупність управлінських, техніко-технологічних, організаційних, економічних, фінансових, екологічних,

соціальних та інші факторів, які безпосередньо впливають на ці процеси у динаміці. У сучасних умовах розбудови ринкового механізму господарювання у галузі визначальними факторами впливу на формування галузевої структури виробництва суб'єктів господарювання є поєднання комплексу як зовнішніх (макроекономічних, ринкових), так і внутрішніх (управлінських, техніко-технологічних, організаційно-економічних) факторів [2, 3].

Оптимальний варіант виробничої спеціалізації і сполучення галузей у сільськогосподарському підприємстві повинен відповідати таким основним критеріям: безумовне виконання договірних зобов'язань щодо планових поставок продукції; урахування конкретних умов сільськогосподарського підприємства щодо ведення ним господарської діяльності (грунтово-кліматичних, економічних тощо); збалансоване використання, забезпечення збереження і підвищення родючості усіх видів сільськогосподарських угідь; створення умов для подолання негативного впливу сезонності сільськогосподарського виробництва (перш за все у рослинництві), більш рівномірного використання трудових ресурсів протягом календарного року; забезпечення збільшення (нарощування) обсягів виробництва продукції із заданими якісними показниками за оптимальних витрат живої та уречевленої праці; підвищення рівня інтенсифікації виробництва в усіх галузях рослинництва і тваринництва, оптимізація капітальних вкладень на 1 га посівної площі та одну голову худоби як головної передумови підвищення урожайності сільськогосподарських рослин і продуктивності тварин; формування достатніх фондів сільськогосподарської продукції, що виробляється у господарстві, для якомога повного забезпечення власних внутрішньогосподарських потреб, потреб працівників і мешканців територіальної громади; забезпечення отримання максимального прибутку від діяльності як окремих галузей, так і сільськогосподарського підприємства у цілому [4].

У господарській практиці застосовують два основні способи визначення оптимальної галузевої структури сільськогосподарського підприємства: економіко-математичний і розрахунковий. Перший передбачає побудову відповідної оптимізаційної моделі із застосуванням сучасної електронно-обчислювальної техніки. До беззаперечних переваг цього методу можна віднести можливість врахування великого обсягу критеріїв оптимальності, змінних і обмежень, а також можливість опрацювання за короткий проміжок часу великої кількості альтернативних варіантів галузевої структури

господарства. Певними недоліками цього методу є необхідність наявності відповідного коректного програмного забезпечення і відповідної кваліфікації виконавця.

Розрахунковий метод оптимізації галузевої структури сільськогосподарського підприємства передбачає послідовне виконання декількох етапів.

1. Порівнюють у динаміці економічну ефективність виробництва і реалізації наявних у сільськогосподарському підприємстві видів продукції. Як правило, оцінку проводять за фактичними показниками господарської діяльності за останні 3-5 років (чим довший період аналізу, тим вірогіднішими будуть його результати).

2. Визначають головні та додаткові товарні галузі, які можна ефективно поєднувати в одному господарстві.

3. Досліджують усі фактори спеціалізації та інтеграції, устанавлюють критерії розвитку окремих галузей, визначають попередню структуру посівних площ, яка має відповідати як агротехнічним та економічним умовам, так і вимогам головної галузі.

4. Розраховують максимальні обсяги виробництва продукції найбільш ефективних галузей, можливості ліквідації або мінімально припустимі обсяги виробництва її збиткових і малоефективних видів. При цьому враховують усі названі вище принципи раціонального поєднання усіх галузей у господарстві.

5. Визначають раціональні розміри додаткових, допоміжних і підсобних промислових галузей. При цьому слід розвивати лише ті з них, які мають безпосередні виробничі зв'язки з головною галуззю або необхідні для найповнішого використання внутрішньогосподарських ресурсів (землі, основних засобів, гідромеліоративних споруд, робочої сили). Кожна галузь за своїми розмірами має сприяти веденню виробництва у великих масштабах із застосуванням сучасної техніки і технології, що дозволяє виробляти продукцію з мінімальними витратами живої та уречевленої праці.

6. Остаточню уточнюють розміри головної галузі. У результаті такого зворотного перерахунку її розміри можуть дещо зменшитися порівняно з початковими розрахунками. На цьому ж етапі здійснюють необхідні варіантні розрахунки і балансові узгодження.

7. За комплексом показників оцінюють можливі варіанти поєднання галузей та обирають найефективніший.

Обґрунтовуючи оптимальну галузеву структуру кожне сільськогосподарське підприємство будь-якого виробничого типу теоретично може мати найраціональніше сполучення галузей, однак на

його вибір суттєво впливають певні виробничі обмеження. Узгодженню цих двох складових може сприяти такий методичний підхід. Прокстують ідеальну форму організації, нехтуючи при цьому наявними практичними перешкодами. Коли такий проєкт опрацьовано визначають, наскільки до нього реально можна наблизитися, і по-кроково планують заходи щодо руху до цього ідеалу.

Остаточним обов'язковим етапом комплексу робіт з оптимізації галузевої структури сільськогосподарського підприємства є удосконалення його організаційної структури і структури управління.

Література:

1. Богданович О.А. Вплив розмірів сільськогосподарських підприємств на їх галузеву структуру. *Ефективна економіка*. 2019. № 4. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7011>

2. Економічні, екологічні та соціальні аспекти використання земельних ресурсів в Україні: колективна монографія / за ред. О.В. Ульяновка. Харків : Смуґаста типографія, 2015. 320 с.

3. Петров В.М. Вплив структурних змін у сільському господарстві на формування машинно-тракторних парків сільськогосподарських підприємств. *Вісник Харківського національного технічного університету сільського господарства. Серія «Економічні науки»*. Харків: ХНТУСГ, 2014. Вип. 150. С. 253-261.

4. Шиян Д.В., Богданович О.А. Спеціалізація сільськогосподарського виробництва районів Харківської області. *Вісник Харківського національного технічного університету сільського господарства. Серія «Економічні науки»*. Харків : ХНТУСГ, 2018. Вип. 191. С. 98-109.

ІНТЕРНЕТ-РЕКЛАМА: ЕФЕКТИВНИЙ ІНСТРУМЕНТ ЦИФРОВОГО МАРКЕТИНГУ

Пиріг С.О., кандидат економічних наук, доцент,
Луцький національний технічний університет, м. Луцьк, Україна
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-1205-9814>

Інтернет-реклама на сьогодні є ефективним інструментом цифрового маркетингу та найперспективнішою послугою серед усіх наявних, так як саме від реклами залежить успіх будь-якого бізнесу, тому і попит на неї постійно зростає. «Реклама – двигун торгівлі», і якщо є охочі увійти на ринок рекламним агентством, то необхідно проявити кмітливність та творчість щодо ідей з надання Інтернет-реклами для просування продукту (продукту, послуги) своїх замовників. Завдяки